

Ο ΚΑΡΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟ

της Αγγέλας Φωτοπούλου

Σχεδόν τρεις χιλιάδες βιβλία κάθε περιεχομένου και περίπου 400 δημοσιογραφικά έντυπα (εφημερίδες και περιοδικά) είναι ο καρπός της ελληνικής εκδοτικής δραστηριότητας στην Αίγυπτο κατά την περίοδο από το 1853 ως το 1983. Η εκδοτική δραστηριότητα του αιγυπτίωτη ελληνισμού, ο οποίος αποτελεί ένα από τα σημαντικά κεφάλαια της ιστορίας της νεότερης Ελλάδας, παρουσιάστηκε στο πλαίσιο έκθεσης που εγκαινιάστηκε τον Απρίλιο στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου και την οποία διοργανώνει το Ίδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού σε συνεργασία με το Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.

Η έκθεση που διήρκεσε μέχρι τις 10 Μαΐου καλύπτει μία περίοδο 140 χρόνων αδιάλειπτης παρουσίας της ελληνικής έντυπης έκδοσης στην Αίγυπτο. Στο διάστημα αυτό εμφανίστηκαν 1200 μικρά και μεγάλα ονόματα στον χώρο της επιστήμης, των γραμμάτων και των τεχνών.

Στοιχεία για τα βιβλία, τον τύπο, τα ημερολόγια τα ποικίλα έντυπα καθώς και τη διακίνηση του ελληνικού εντύπου στην Αίγυπτο, παρουσιάζει στον κατάλογο της έκθεσης ο καθηγητής και ερευνητής της Ακαδημίας Αθηνών Ε. Θ. Σουλογιάννης. Σύμφωνα με τον κ Σουλογιάννη η παρουσία των ελληνικών εντύπων (βιβλίων) στην Αίγυπτο για 140 περίπου χρόνια θα μπορούσε να θεωρηθεί "συνέχεια της Γεωγραφίας του Πτολεμαίου, των πρώτων γεωγραφικών χαρτών που σχεδιάστηκαν στην Αλεξάνδρεια στα ελληνιστικά χρόνια και των παπύρων της ίδιας εποχής που έπαιξαν το ρόλο του βιβλίου".

Το πρώτο ελληνικό βιβλίο που τυπώθηκε στην Αίγυπτο τα χρόνια της

νεότερης ελληνικής ιστορίας είναι το ιστορικό διήγημα “Αρκαδική Οικογένεια” του Ευθυμίου Λουκά (Αλεξάνδρεια-1853). Από τα τελευταία ελληνικά βιβλία που τυπώθηκαν είναι μία ποιητική συλλογή του Κώστα Σίμου με τίτλο “Νύχτες Αξημέρωτες” (Κάιρο 1983) καθώς και το “Ισολογισμός και Εκθεσις της διαχειρηστικής επιτροπής επι πεπραγμένων της Χρήσεως” (έκδοση της Ελληνικής κοινότητας Καΐρου -1991). Τα περισσότερα από τα ελληνικά βιβλία της που εκδόθηκαν στην Αίγυπτο τυπώθηκαν στην Αλεξάνδρεια ενώ παρατηρείται μία έξαρση της εκδοτικής δραστηριότητας στην εννιαετία 1941-1950 που εκδόθηκαν συνολικά 606 βιβλία.

Τα στοιχεία του καταλόγου που αναφέρονται σε 3.300 βιβλία που εκδόθηκαν στην Αίγυπτο αναφέρουν ότι τα 2.500 από αυτά τυπώθηκαν στην Αλεξάνδρεια, στα 750 στο Κάιρο, τα 40 στο Πόρτ Σάιτ και 10 στο Ζαγαζίκ, την Ισμαηλία, το Καφρ ελ Ζαγιατ, το Μιτ Γαμρ και αλλού. Αξίζει να σημειωθεί ότι 358 τυπώθηκαν στην περίοδο 1853-1900, 700 από το 1901 ως το 1925, 808 από το 1926 ως το 1940, 606 από το 1941 ως το 1950 και 423 από το 1951 ως το 1965.

“Το σημαντικό κεφάλαιο της ελληνικής δημοσιογραφίας και του ελληνικού Τύπου στην Αίγυπτο δεν έχει ερευνηθεί ακόμη όσο θα έπρεπε. Ο ελληνόφωνος και ξενόφωνος ελληνικής όμως ιδιοκτησίας Τύπος κατέχει μία θέση αξιόλογη στα ελληνικά γράμματα και στην αιγυπτιακή κοινωνία” επισημαίνει ο κ Σουλογιάννης. Μέσα στα 100 χρόνια (1862-1962) της κυρίως ζωής του ελληνικού Τύπου κυκλοφόρησαν περίπου 400 δημοσιογραφικά έντυπα, από τα οποία τα 250 στην Αλεξάνδρεια, τα 100 στο Κάιρο και τα υπόλοιπα στο Πορτ Σάιτ και άλλες πόλεις. Το 1862 τυπώθηκε η πρώτη εφημερίδα

που έφερε τον τίτλο “Αίγυπτος” και είχε παράρτημα τον “Ιατρό του Λαού” που θεωρείται και το πρώτο περιοδικό που εκδόθηκε στην Αίγυπτο. Και τα δύο υπήρξαν ιδιοκτησίας του Δ. Οικονομόπουλου. Σύμφωνα με τα στοιχεία του καταλόγου το σύνολο των ελληνικών τυπογραφείων στο αιγυπτιακό έδαφος θα πρέπει να ξεπερνά τα 200. ■

